

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden. cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicorum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az újságot katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án

Rögzítési árak:

Egészévre 12 koronára félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombatokon este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Vörösmarty emléke.

Tíz nap múlva száz esztendeje lesz annak, hogy a magyarok Istene a nemzetnek adta a költők királyát, a kinek ihletett lelkéből fakadt a „Szózat“, mely több mint egy félszázad óta imádsága a nemzetnek, melyből milliók és milliók merítik a hazafias lelkesedés szent tüzét.

„Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar!“

Ha emél a versornál, nemzeti imádságunk e kezdő szavainál többet nem is irt volna a magyar költők királya, akkor is megérdemelné halás nemzetétől, hogy emlékéit áldják, tiszteletben tartsák, míg magyar lesz e földön s nemes alakját oda állítsák a haza nagyjai közé, hogy ércszemének tekintete buzdítsa népet az ő szózatára: „Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar!“

Légy üdvözölve városunk népe, megértetted a költő szavát, hí vagy hazádhoz, mert lelkesedni tudsz hazánk nagy férfira iránt. Nem tettél többet, mint a mi kötelességed volt, de mert ezt egy szívvel s lélekkel, bensőd örömeinek kitörő lelkesedésével tetted, hála illet érte! Elsimultak az ellentétek, nem volt szava az ünneprontónak s a béke angyala le-

begett a tanácskozók fölött a mai városi közgyűlésen, a melynek egyetlen tárgya az volt, mily szerepe legyen a városnak, mint erkölcsi testületnek a Vörösmarty százéves születésének évfordulóján rendezendő ünnepélyen. A magvas polgármesteri előterjesztést egyhangú felkiáltással fogadta el a közgyűlés s kimondta határozatilag, hogy a város és megye lakói kivül az összes vendégeket mint házigazda vendégeket látja s az erre szükséges költséget a polgármesternek rendelkezésére bocsátja.

Méltó e határozat az ő város régi jó hírnevéhez s bár tudtuk, hogy ez csakis így és másként nem történhetik, mégis örömmel konstatáljuk a megtörténtét.

Aggódva tekintettünk a közel multban az ünnepély elé, most már azonban örömmel kell megjegyeznünk, hogy habár az emberi gyarlóság folytán itt-ott talán nem is tudtak tisztán látni a jövőbe, minden megtörtént arra nézve, hogy méltó legyen az ünnepély a nagy költő nagy nevéhez. Dicséretes buzgalommal fáradozott a Vörösmarty-kör rendező bizottsága ezen, s hogy mégis kicsinyes torzalkodás, talán még a sanda szemü irigység is tért tudott magának itt-ott hódítani, ez eléggé sajnálatos dolog. S hogy ez a körülmény, talán a jó ügy-

rovására is, a szájról-szajra adott szóbeszéd folytán a valónál sokszor hatalmasabb formában került a nagyközönség elé, természetes folyománya a sajtó téves mellőzésének.

Feledjük azonban a kicsinyes tévedéseket, hisz tévedni emberi dolog. Sokan most beszélnek bizonyos jóindulattal, habár módjukban lett volna ezt már régen megtenni. El kell simulni még a látszólagos ellentéteknek is, hisz láthatjuk most már, hogy a Vörösmarty-kör rendező-bizottsága szinte erejét túlhaladó lelkesedéssel vette kezébe az ügyet, dolgozott, fáradozott csak azért, hogy egy országára szóló ünnepélylyel míg egyrészt hazafias kötelességet teljesít, addig városunk hírnevét növelje. Ez a magaszatos czél lebegett a rendező-bizottság alelnöke, Vértessy József előtt is. Minél inkább látjuk kidomborodni az ünnepélynek fényesen impozáns részleteit, annál inkább érezzük, hogy lelkesedésénél csak szerénysége lehet nagyobb, a melylyel a támadásokat a magaszatos ügy érdekében elhallgatta. Az ünnep sikere méltán lesz érdeme s jutalma a nagynevű kör fáradozásának, melyet sok esetben teljesen magára hagyva viselt s ezt mindenkor hazafias lelkesedéssel tette.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

Éj van . . .

Éj van, csend van! Némaságban
Versenyez az ég a földdel.
Csendes, néma bánatomban
Megtelik a szemem könnyel.

Mit siratok? Egy szép álmot:
A tavaszt, a hulló lombot,
A messze tünt ifjúságot,
Az elárvult kis patakot.

Gyászos felhő a magasban
Mondd: a szellő hová tünt el?

Éj van, csend van! Némaságban,
Versenyez az ég a földdel.

Erőnkétől.

Levél a kórházból.

Kedves barátom!

Arról már értesítettelek, hogy utazásom közben X. városban megbetegedtem és saját külön mentőfogaton kénytelen voltam a város ódon kórházában keresni gyógyulást.

— Ösztönszerű iszony fogott el, midőn a gondnok megörökítette emlékemet egy meglehetősen tartalmas fejlapon s midőn a férfi kórosztály folyosó-ajtáját kinyitottam, már valósággal a guta környékezett. Soha sem hittem volna, hogy ilyen gyenge lábon állok kurázi dolgában. A kék vászonkontómba bujtatott, bajszatlan ápoló fanyar mosolyfal fogadott, s tekintettel arra, hogy ép nadrágot láttam rajtam, szokatlan udvariassággal levetkőztetett a szó legszorosabb értelmében, s miután tudomásomra juttatta, hogy itt az orvosi vizit ideje, parancsoló hangon lefekvést ajánlott.

A mi az én kórházi tartózkodásomat jellemzi, nagyon röviden írom le. A kezézés dolgában nem panaszkodhatom, ámbar a harmadik napon értem, de még inkább vacsorám úgy aránylott az én fiatalos étvágyamhoz, mint egy s tizhez. De hát ha több nem volt, az is elég volt. Sokkal kellemetlenebbek voltak azok a kis állatkák, a melyeket Göre Gábor bíró uram élő lencséknek nevezett. Esti órámban minden katonai érellyemet igénybe vettem, hogy diszmenetben lemasiroztassam az ellenséges hadat, lidit lövegek hiányában azonban sokáig kellett küzdenem, miglen tervem sikerülni látszott. Bizony csak látszott, mert ez a kitartó ellenség a helyett, hogy futásban keresett volna menekedéket, meghódolt s alattvalói hűséget esküdött, s én akarva, nem akarva, tűrni voltam kénytelen épen nem szimpatikus alattvalóim udvarlását.

Néhány nap múlva megszűnt az unalmas egyedüllét, egy jóképű fiatal ember került a szobámba. Csak annyit tudtam róla, hogy valami daganatja van, a mely operációt igényel. Az operáció előestéjén lakótársam búskomor lett, folyton előtte lebegett az a kis bicska, a mely rövid idő múlva a saját testének lesz gyilkos eszköze. Álmaiban, ha elszenderedett, szída az orvosokat, s hatalmas érvekkel támogatta álláspontját, mely szerint a hóhér valósággal angyal egy orvoshoz képest, mert míg amaz három perc alatt megszünteti egy ember minden fájdalmát, addig az orvos heteken át marcangolja az embert hideg vérrel, szinte kegyetlen szívvel. Arra nem is gondolt, hogy míg egyik ő, addig a másik gyógyít. Végre is elérkezett az operáció reggeli. Saját szája vallása szerint a halálra ítélt, midőn a hóhér megasztolja a nyakát a hurok bősége miatt, alig érezheti magát komiszabbul, mint ő a vágás előtt. Lázás izgatottság vett rajta erőt. A reggeli kávéba néhány hölgyczigarettát aprózott, s a péksüteményt bajuszkötöként akarta orra alá biggyeszteni. Rágyújtott a saját tulajdon papusására s az ápolót kegyelmes urnak szólította. Arca e közben kékes lila színben játszott, s midőn hölgyléte felől kérdőzködtem, elszavalta Hazafi Verei János legújabb megrovási kalandját.

A műtermet szobánktól egy vékony deszkájtó választja el. A mint a kulcs fordult a závarban, az áldozatra szánt ifjú kissé magához tért s keserű megvetéssel morgott a takaró alá:

Mai lapunk 4 oldal.

— Az „Otthon“ kávéházban szombaton, tartani szokott honvéd zenekari estélyek ezentul minden vasárnap tartatnak meg.

— **Elveszett pokrócz.** *Selestin* dzsidás örmester f. hó 21-én az esti órákban lovaglás közben egy 16—20 korona értékű lópokróczot elveszített. A szives megtaláló a rendőrség útján átadhassa a pokróczot tulajdonosának.

— **Liba-tolvaj.** *Antal* József Sár-utcai lakos három hizott libájára valaki nagyon ráéhezt, mert az éjjel nyomtalanul eltűntek az óllól. A rendőrség megindította a nyomozást, a melynek eredményes voltát alig remélhetjük.

— **Lesz aprópénz.** Közöltük már, közérdekű volta miatt azonban a helybeli posta- és távirdevivatal megkeresése folytán adjuk az alábbiakat: Azon czélból, hogy a váltópénztári teendőkkel megbízott kir. adóhivatalok székhelyén kívül s főleg a kereskedelmi és iparvállalatok telepei, gyárak stb. részére szükséges ezüstpénz beszerzése megkönnyíttessék, a magyar posta belforgalmában a posta-utalványok feladói kiköthetik, hogy az utalványozott összeget a rendelkezési hely hivatalai ezüstpénzkészletük erejéig ezüstpénzben fizessék ki. E czélra elégséges, ha feladó a postautalvány czimoldalának felső részére ezen szavakat: „Ezüstpénzben fizetendő“ szembetűnően feljegyzji és szines írmmal aláhuzza. Székesfehérvár, 1900. november hó 21-én. *Brüner* s. k.

— **A székesfehérvári kerékpár-egyesület** folyó hó 21-én este fél 9 órakor az Elite kávéház külön helyiségében közgyűlést tart. Tárty: *Vörösmarty* Mihály születésének 100 éves évfordulóján rendezendő tünnepeylen való részvétel megbeszélése.

Irodalom.

— **A napon észlelt jelenségek természetének magyarázata.** *Irta Fényi* Gyula S. J. Budapest, 1900. 8-rét, 24 lap. A tudós szerző szerint, ki, mint általánosan ismeretes, világhírű csillagász s a kalocsai Haynald-observatórium igazgatója, hogy a napon észlelt nagyszerű tüneményeket megítélhessük, mindenekelőtt az ottani nyomási viszonyok: t kell tekintetbe venni. A számítás azt mutatja, hogy a nap légkörében 104 kilom. emelkedéssel a hydrogenium sűrűsége felére apad; ennél fogva a chromosphaera legfelsőbb határán a hydrogenium sűrűsége egy billiomszor kisebb mint az alján. Ebből továbbá következik, hogy a nap légköre nem is terjedhet jelentékeny magasságig a chromosphaerán tul. Miuthogy pedig a protuberanciák mindig sokkal nagyobb magasságig emelkednek, azok szükségképen az üres térben lebegnek. Ehhez fűződik annak a kérdésnek a fejtegetése, hogy állhatnak fönn

üres térben az izzó hydrogeniumból álló protuberanciák. E problémának eredeti megoldását a tudós szerző számítás útján adja.

E feltűnést; keltő értekezés a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának fölolvásásai között (36. szám) látott napvilágot. Ára 60 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatalában: Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám.

— **Mezőlaký Ferenc zalavári apát s ennek végrendelete folytán indított nagy fiskusi pör.** *Irta Füssy Tamás.* Budapest, 1900. 3-rét, 72 lap. E nagy tudományos apparátussal készült s eredeti forrástanulmányokon alapuló, eddig teljesen ismeretlen XVI. századbéli fiskusi pőről szóló történelmi tanulmány a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának fölolvásásai között (35. sz.) látott napvilágot Szerző becses művét Mezőlaký Ferenc életének ismertetésével vezeti be. Mezőlaký Ferenc a szent István király által Zala szigetén alapított apátságának az 1715-iki götzveigi kapcsolatig utolsó bevezés apátja volt. Meghalt 1568. május 1-én. Ekkor a végrendeletében megnevezett végrehajtók több társukkal és fegyveres népeikkel a zalavári és kapornaki apátságokat kifosztották, az értékeket elvitték, az erődöket elfoglalták, ellenállva a királyi biztosoknak, kik az apátságokba leltározás v. gett ki voltak küldve. Ebből származott a fiskusi pör, melynek lefolyását Füssy Tamás rendkívül érdekesen beszéli el. A füzet ára 1 korona 60 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VII., Szentkirályi-utca 28.

— **Felhívás a magyar iparosokhoz, gyárosokhoz, termelőkhöz és kereskedőkhöz!** A „Vendéglősök Lapja“ igazán hazafias s a magyar iparosokra nagy hasznu elhatározásra jutott. Ugyanis ezentul minden számában a vendéglősökhöz intézett felhívás kíséretében közölni fogja azoknak a hazai iparosoknak, termelőknek és a kereskedőknek a czéggjegyzékét, a kiknél a vendéglősök szakmájuk kellekeit és magánszükségeiteiket honi árukól szerezhetik be. Felhívjuk mindazokat, a kik honi árukat készítenek vagy közvetítenek, hogy pontos czimüket produktumaik elsorolásával küldjék be a „Vendéglősök Lapja“ szerkesztőségének. Az *Ülész* György szerkesztésében megjelenő lap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII., Akácfa-utca 7. sz.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Husz hektó ó-bor eladó!
Bővebb értesítés nyerhető:
Székesfehérvár, Jókai-utca
4. szám.

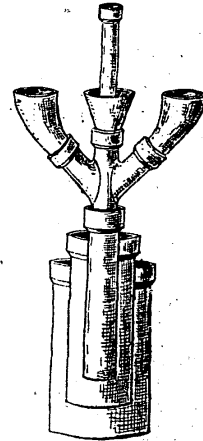
Építészek, építőmesterek és háztulajdonosok
figyelmébe ajánlja gyártmányát az
ELSŐ MAGYAR
„SCAGLIOL“ építőlemez-gyár
TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók lakóházak, amerikai jégvermek, gazdasági és gyári épületeknél vagy ezek átalakításánál ki valóan alkalmas.

Tűz és fagymentes, teljesen száraz mennyezetek, boltozatok, kerítésfalak, válaszfalak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba, fereg és salétrom mentes anyag.

Uj, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarzó füzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.

Beton és Cementáru-gyár.

Szabadalmazott (Zis-seler rendsz.) sodronyszövetbetétű betoncsövek, könyök, tölesér és elágazások bármily átmérővek, továbbá lábazati-kövek, lépcsők, kéményfedkövek és cement burkoló lapok állandóan raktáron vannak. — Iálló jászolokat, etető és itató vályukat jutányos árban készíttetnek

SZVOBODA
GYULA

építész.
TATA-TÓVÁROS.

HIRDETÉSEK
felvételnek

kiadóhivatalunkban

jutányos áron
(Iskola-utca 4. sz.)

Fejérmegyében a csákvári, hattyuhoz czimzett nagy-vendéglő épület és mellékhelyiségei azonnal, 3 vagy 6 évre bérbeadatnak.

Bővebb felvilágosítást az uradalmi főtiszttség ad Csákváron, hová az ajánlatok is küldendők.

Csákvár, 1900. nov. 17.

Nyomatott Debreczeni Gyula könyvnyomdájában. Székesfehérvártól, Iskola-u. 4. sz.